

SETELEIDEN KÄYTTÖ AVOIMESSA LUOKASSA

TAVASTFORUM

FORSSAN, HYVINKÄÄN, HÄMEENLINNAN, JANAKKALAN, RIIHIMÄEN, TOIJALAN JA VALKEAKOSKEN
POSTIMERKKIKERHOJEN TIEDOTUSLEHTI 1/2019, NRO 29

JOULUTERVEYHDYS KENRAALILLE 1900

TORPALLA TAVATTIIN

NUORISOFESTIVAALIEN FILATEELISESTA ANNISTA

KERHOJEMME KERÄILIJOITÄ
JARI LÄRKÄ

Tavastforum-postimerkkikerhot

Hämeenlinnan Postimerkkikerho ry

Kokoukset ovat parittomien viikkojen tiistait, Luther-talolla, Lukiokatu 1, Hämeenlinna. Ovet avataan noin kello 16.30 vaihtoa ja kahvia varten. Huutokauppa-kohteiden kierrättäminen kello 17.30 alkaen. Varsinainen kokous alkaa kello 18.

Kevätkausi 2019: 15.1., 29.1., 12.2., 26.2., 12.3., 26.3., 9.4., 23.4., 7.5. ja 21.5.

Forssan Filatelistikerho ry

Kokoukset parittomien viikkojen keskiviikot Tölön liikekeskuksen kerhuhuoneella Lehmuskatu 1, Forssa, kello 18–21.

Kevätkausi 2019: parittomien viikkojen keskiviikot: 16.1., 30.1., 13.2., 27.2., 13.3., 27.3., 10.4., 24.4., 8.5. ja 22.5. Kesäkokous torstaina 6.6. Kansalaisopiston mökki, Tammela.

Hyvinkään Postimerkkikerho ry

Kokoukset parillisten viikkojen keskiviikot **kello 18.00, ovet avataan kello 17.00** kahvin ja merkkien vaihdon ja myynnin merkeissä. Kerhoiltojen ohjelma löytyy kerhon Internet-sivuilta. Paikka Kaupungintalon kellari vanhalla villatehtaalla Kankurinkatu 6, sisäänkäynti kaupungintalon portaiden oikealla puolella olevasta portaikosta.

Kevätkausi 2019: 9.1., 23.1., 6.2., 20.2., 6.3., 20.3., 3.04., 17.4., 15.5. ja 29.5.

Janakkalan Postimerkkikerho ry

Kokoukset ovat parittomien viikkojen keskiviikot, ennen kokousta kahvi ja vaihto, ovet avataan noin kello 17, kokouspaikka Turengin työväentalo, Kauppakuja 16.

Kevätkausi 2019: 16.1., 30.1., 13.2., 27.2., 13.3., 27.3., 10.4., 24.4., 8.5. ja 22.5.

Riihimäen Postimerkkeilijät ry

Kokoukset ovat parillisten viikkojen tiistait kello 18, varsinainen kokous alkaa kello 18.30, kokouspaikka Riihimäen työväenyhdistyksen talossa, Hämeenkatu 48–50.

Kevätkausi 2019: 8.1., 22.1., 5.2., 19.2., 5.3., 19.3., 2.4., 16.4., 30.4., 14.5. ja 28.5.

Toijalan Postimerkkeilijät ry

Kevätkausi 2019: tammi–toukokuun ensimmäisenä arkimaanantaina kello 18 Senioritalon tuvassa osoitteessa Kirkkotori 6 Toijalan torin varrella.

Valkeakosken Filatelistit ry

Kokoukset ovat parillisten viikkojen torstait kello 18 alkaen. Paikka Ulvajankadun kerhomaja, Kerhomajankatu 1, Valkeakoski, jokaisessa kokouksessa esitelmä filatelisestä aiheesta.

Kevätkausi 2019: 10.1., 24.1., 7.2., 21.2., 7.3., 21.3., 4.4., (kiiristorstai 18.4. ei kokousta) ja 2.5.

Tavastforum-lehti postitetaan näiden kerhojen jäsenille jäsenetuna.

Helsingin rautatieaseman 100-vuotisjuhlia muistetaan 3.3. omalla pienoisarkilla. Klaus Welpin suunnittelemassa pienoisarkissa on kuusi kotimaan ikimerkkiä. Samana päivänä ilmestyy kolme merkkiä kukkais-

Alkaneelle vuodelle

Tämä vuosi ja talvi ovat alkaneet ihan vanhan ajan tyyliin. Ei ole tarvinnut kuljeskella vesisateessa eikä loskassa. Pakkasia on ollut kelvollisesti ja aurinkokin on näyttäytynyt moneen kertaan. Parasta on ollut se, että kaikki sade on tullut lumenä. Jotkut tuntuvat vihaavan lunta, mutta sehän kuuluu talveen ja aivan erinomaista kuntoilua on saada tehdä lähes päivittäin lumitöitä omassa pihassa. En tätä vaihtaisi pois.

Jo runsaan kahden kuukauden päästä avautuu tämän vuoden kansallinen näyttely TamCollect 2019 Tampereen Messu- ja Urheilukeskuksessa. Vielä ei ole tiedossa, kuinka paljon alueemme kerhojen jäsenien kokoelmia tulee olemaan mukana, mutta hiljaisia viestejä tulkiten niitä taitaa riittää. Tampereelle pitää päästä!

Täällä Hämeenlinnassa seuraamme, miten syksyn tapahtumien kanssa käy. Verkatehtaan paviljongin rakentaminen ei käynnistyäkään tänä vuonna, mikä merkitsee sitä, ettei lisätilaa saada vielä ensi vuonnakaan. Verkatehtaan tilat eivät nykyisellään riitä kaikkien tapahtumien yhtäikaiseen sijoittamiseen sinne. Suomen Postikorttiyhdistys Apollon sivuilta löytyy tieto, että Postikorttiparatiisi pidetään 14.9. Missä? Sitä ei tätä kirjoittaessani ole kerrottu. Huhuja kyllä on liikkunut. Korttien tarinat pidetään alustavan tiedon mukaan samana päivänä Verkatehtaalla. Tilanne selvinnee pikapuoliin.

Vielä kerran pitää palata syksyn Tavastforum-todellisuuteen! Aikomuksemme oli julkaista vain kolme numeroa viime vuonna. Joulun lähestyessä meille selvisi siis se, että yhdistyslehdet ovat arvonlisäverosta vapaita, jos ne ilmestyvät vähintään neljä kertaa vuodessa. Niinpä meidän piti korjata tilanne tunnetulla tavalla. Tämä lehti on vuoden 2019 neljästä lehdestä ensimmäinen. Loppukeväästä ilmestyy kakkosnumero, elokuussa kolmonen ja joulukuksi neljäs. Lehtien sivumäärä tulee vaihtelevaan. Emme pidä enää 24 sivua ohjeellisena. Meillä on siis tilaa sinunkin jutuillesi ja toivottavasti myös ilmoituksille eri puolilta aluettamme.

Yksi aihekokonaisuutemme on ollut alueemme postipysäkkileimat. Kirjoituksia on ollut Hausjärvi-Riihimäki, Sääksmäki-Valkeakoski, Janakkala-Vähikkälä ja Hyvinkää seudulta. Tarkoituksena on saada jokaisen kerhon alueen leimoista juttu lehtemme. Loppuja odotellen ja antoisaa keräilyvuotta toivotellen

Timo Lilja

TAVASTFORUM NUMERO 1/2019, KAHDEKSAS VUOSIKERTA. ILMESTYY 4 KERTAA VUODESSA

JULKAISIJAT: Hämeenlinnan Postimerkkikerho, Forssan Filatelistikerho, Hyvinkään Postimerkkikerho, Janakkalan Postimerkkikerho, Riihimäen Postimerkkeilijät, Toijalan Postimerkkeilijät ja Valkeakosken Filatelistit. Tavastforum-lehti postitetaan julkaisijakerhojen jäsenille jäsenetuna

Toimituskunta

Timo Lilja timo.lilja@pp.inet.fi päätoimittaja

Heikki Heino, puh. 040 779 8416

Pauli Ihämäki, pauli.j.ihamaki@gmail.com

Tuomo Riekkinen, tuomo.riekkinen@pp.inet.fi

Reijo Myller, reijo.myller@suomi24.fi

Matti Parkkonen, matti.parkkonen@pp2.inet.fi

Lauri Poropudas, lauri.poropudas@pp.inet.fi

Jukka Kivistö, jukkaikivisto@gmail.com

Seppo Tossavainen, seppo.tossavainen@suomi24.fi

Asko Tyvelä, tyvela@kolumbus.fi

Aineistopäivät numero **2/2019** viimeistään **30.4.2019**.

Lehti ilmestyy vuonna 2019 neljänä numerona: helmi-, touko-, elo- ja joulukuussa.

Painopaikka Hämeenlinnan OffsetKolmio Oy

Taitto Lauri Poropudas lauri.poropudas@pp.inet.fi

Osoitteenmuutokset: Varstatie 28, 13500 Hämeenlinna tai jukka.koljonen@kolumbus.fi

Toimituksella on oikeus toimittaa ja muuttaa kaikkea sille jätettyä aineistoa.

ISSN-L 2242-7759 ISSN 2242-7759

Ilmoitushinnat: takakansi 200 €; sisäkannet 1/1 sivu 160 €, ½ sivua 90 €; muut 1/1 sivu 120 €, ½ sivua 60 €

Kerhojemme keräilijöitä – Jari Lärka

Tällä kertaa tutustumme Hyvinkään Postimerkkikerhon puheenjohtaja Jari Lärkaan. Jari on johtanut Hyvinkään kerhoa vuodesta 2009.

Jari syntyi reilut 50 vuotta sitten Helsingissä ja siitä sitten lähes saman tien Jarin vanhemmat muuttivat Lohjalle, jossa Jari sai seurakseen siskon ja veljen. Jarin kouluajan lähestyessä perhe muutti Lohjan maalaiskuntaan Routiolle, joka oli tuolloin kasvava lähiö ja vain muutaman kilometrin Lohjan kaupungin keskustasta. Koulunkäynnin ensimmäiset neljä vuotta sujuivat pienessä Hiiden koulussa, hyvien ja mieleenpainuvien opettajien johdolla.

Noiden vuosien aikana syntyi myös kipinä urheiluun. Ensin lajeina olivat yleisurheilu ja talvella hiihto. Toki muitakin lajeja oli mukana, kuten tuohon aikaan oli yleistä, silloin ei ollut tietokoneita ja lähion lapset pelasivat sekä viettivät paljon aikaa ulkona.

Oppikouluun siirtyminen toi myös uusia vaikutteita ja Jari aloitti 12 vuotiaana jalkapallon, joka myöhemmin vei aina puoliammattilaiseksi eri joukkueisiin, muuta niistä myöhemmin lisää. Samoihin aikoihin Jari oli myös aktiivisesti mukana palokuntanuorisissa. Tuosta pari vuotta eteenpäin ja Jari osui kavereineen Lohjan Postimerkkikerhon postimerkinäyttelyyn.

Näyttelyssä oli esillä Lohjan kerhon nuoris-osaston toimintaa, joka oli erittäin vilkasta ja aktiivista. Jari jäi ”koukkuun” siltä seisomalta ja jo seuraavana vuonna oli oma kokoelma M-30 merkeistä esillä.

Lohjan Postimerkkikerhon nuoris-osaston toiminta oli erittäin aktiivista. Vuonna 1978 Jari osallistui ensimmäiselle ulkomaille suuntautuneeseen näyttelymatkaan, jossa kohteena oli Trondheim Norjassa.

Tänä päivänä samanlainen matka vanhalla Ford Transit pakettiautolla voisi olla nuorille kauhistus, mutta tuolloin yhdeksän aktiivista nuorta

Jari Lärka on johtanut Hyvinkään Postimerkkikerhoa vuodesta 2009. Hänen erikoiskokoelmansa Mallista 1930 on aloitettu jo 1970-luvulla, myöhemmin keräilyyn on tullut mukaan Suomi, Pohjoismaat ja Europa CEPT -merkit. Aktiivisen miehen aika vain on kortilla, sitä ei tahdo riittää keräilyyn.

teki näyttelymatkan, josta edelleen riittää kerrottavaa. Lohjan kerhon nuoris-osasto toteutti seuraavana kahtena vuotena matkat Ateenaan, missä nuoret asuivat paikallisten filatelistien perheissä. Vuoden 1980 matka oli tapahtuma, josta olisi voinut kirjoittaa kirjan.

Lohjan kerhon nuoris-osaston aktiivisuutta kuvaa myös se, että nuoria harrastajia oli niin paljon, että kerhoillat piti jakaa kahdelle eri illalle, nuoremmat toiselle ja yli 10-vuotiaat toiselle. Iso osa tuolle aktiiviselle toiminnalle selittyi erittäin aktiivisella ja visionäärisellä nuoris-ohjaajalla.

Noista 1970-luvun lopun ja 1980-luvun alun postimerkkeilijöistä tuli Jarille todella hyviä ystäviä, ja edelleen nykyään jo harmaantuvia herrasmiehiä on viisi, jotka aktiivisesti tapaavat välillä filatelian ja välillä

muun harrasteen merkeissä. Jari pohti mielessään ja pilke silmäkulmassa, että olisiko ensimmäiset kännitkin tullut ”riipaistua” postimerkkeilijöiden kanssa.

Yhtenä merkittävänä tekijänä 1980-luvun alun suureen suosioon postimerkkeilyn osalla ja varsinkin nuorten keskuudessa Lohjalla, Jari näkee merkkeilyn ohessa olleet muut toiminta-aktiviteetit. Toki oli näyttely- ja hankintamatkoja, mutta monta muutakin tapahtumaa, joista päällimmäisinä nousee esille seurakunnan avustamien erilaisissa tapahtumissa ja talkoot varojen keruuta varten. Ei taida olla montaa postimerkkikerhoa, jossa ollaan varoja kerätty metsää istuttamalla tai risusavotassa.

- Tämä niin sanottu talkoohenki ja -tapahtumat ovat katoavaa kansanperinnettä, ja se on surullista.

Yksi kohde Mallin 1930 kokoelmasta, kirje Helsingistä Tahitille 23.2.1931, perille se tuli 8.7.1931. Alifrankeerattu lähetyks on mennyt lunastukseen. Kuorella on päällepainetut lunastusmerkit.

Tuohon aikaan filateelistia materiaalia myös liikkui runsaasti, se oli osin tutkimatonta ja myös edullista.

Aikuisten kerhoon Lohjalla Jari siirtyi 1980-luvun alussa. Koulun jälkeen oli aika piipahtaa armeijassa,

Osakuva yhdestä Mallin 1930 kokoelman lehdestä, jolla nähdään leimattuja kohteita, kuten Typpö-rivileima Kalajoelta.

sen jälkeen hetki töissä muun muassa poikakodissa ja sitten opiskelemaan Pajulahteen liikunnanohjaajaksi. Opiskelun jälkeen Jari aloitti työt Vantaan kaupungilla, jossa hän edelleen toimii liikuntapäällikkönä. Vantaalle siirtymisen myötä jalkapallossa seuraksi tuli Vantaan Pallo, jossa Jari pelasi useita vuosia.

Hyvinkäälle

Vaikka työ vei Vantaalle, oli Jari siirtynyt jo vuonna 1983 "epävirallisesti" asumaan Hyvinkäälle, minne veti rakkaus. Rakkauden perässä on moni meistä vaihtanut paikkakuntaa ja hyvä niin. Jari ja Sirpa vihittiin vuonna 1989 ja heille syntyi tytär vuonna 1994.

Samana vuonna Jari liittyi myös Hyvinkään kerhoon. Jarilla oli tuossa välissä lähes 10 vuoden ajanjakso, jolloin hän ei ollut aktiivisesti kerhojen toiminnassa, mutta kuului toki Lohjan kerhoon ja myös Filatelistiliittoon. Hyvinkään Postimerkkikerhon hallituksessa Jari aloitti vuonna 1998, vähän ajan kuluttua varapuheenjohtajana. Puheenjohtajana Jari on siis toiminut vuodesta 2009.

Jari on vuosien saatossa ollut yksi aktiivisimmista jäsenistä Hyvinkään kerhon myyntiläatikostojen materiaalin toimittajana. Jarin mottona onkin merkkien kierrättäminen. Jos ostaa esimerkiksi erää, voi itselle tarpeettomat merkit myydä vaikka pienemmissä erissä muille kiinnostuneille harrastajille.

Vuosien saatossa Jarin keräily on laajentunut Suomen ja M-30 keräämisen lisäksi koskemaan myös muita Pohjoismaita, Färsaaria ja Euroopa CEPT -merkkejä. Nyt tuo M-30 kokoelma on kahdeksan kehyksen laajuinen ja sitä Jari kehittää edelleen, mutta toteaa, että jokainen kerää omalla tavallaan, eikä hän tee tuotakaan kokoelmaa isoihin näyttelyihin. Surullisena Jari toteaa myös, että kerhonäyttelyitä isompien näyttelyiden näyttelymaksut ovat iso este osallistumisille.

Hyvinkään Postimerkkikerhon matkassa on Jarin jäsenyyden aikana tapahtunut paljon. 1990-luvulla jäsenistön määrä supistui, osin sukupuolven vaihtumisen johdosta ja osin, kun kerholla ei ollut riittävästi aktiviteetteja eikä materiaalia liikkunut riittävästi.

Jari näkeekin muun muassa kerhoiltojen huutokauppojen olevan merkittäviä koko kerhon toiminnalle. 1990-luvulla kerho myös vaihtoi kokoontumispaikkaa useaan kertaan, mikä osaltaan vaikutti mielialaan. Monien kokoontumispaikkojen vaihtojen jälkeen Hyvinkään kerho sai hyvää materiaalia myyntiin, jota huutokaupattiin pitkän aikaa. Tämä vaikutti siihen, että lähikerhojen jäseniä aktivoitui käymään Hyvinkään kerhoiltoissa.

2000-luvulla Hyvinkään kerhon jäsenmäärä on ollut pienessä kasvussa koko ajan ja tässä on Jarin ajatusten mukaan vaikuttavana tekijänä ollut monen muuan lisäksi se, että kerho on ollut mukana Hyvinkäällä järjestettävissä tapahtumissa. On ollut 'Yhden Päivän juttua', 'Lysti lauantaia' ja monia muita, joissa kerho on ollut

kertomassa toiminnastaan ja markkinomassa itseään.

Kiire haittaa keräilyä

Jarin keräilyyn on viime aikoina jäänyt vähemmän aikaa töiden takia ja tulevaisuus näyttää samanlaiselta. Lisäksi kunnon ylläpito on tärkeää ja sille pitää varata aikaa. Stressin torjuntaan vastaavasti koiran ulkoiluttaminen on hyvä apu, joskin kaikkeen tähän pitää sitten löytää sitä aikaa.

Hyvinkään kerhossa on havaittu, että eläköityminen tuo aikaa harrastustoimintaan ja sitä myöden mahdollisuuden aktiivisemmin panostaa itselle tärkeisiin asioihin. Samaan aikaan toki kerääminen muuttaa muotoaan ja lisäksi Posti tuo vielä omat haasteensa, kun postimerkit ovat pikkuhiljaa katoamassa käytöstä, viimeisimpänä vitsauksena merkkien poisto pakettien lähettämisestä.

Samaan hengenvetoon Jari toteaa: toki kerääminen ei tule katoamaan mihinkään. Aina on kerätty jotain ja tapa juontaa juurensa kaukaa. On hienoa, että jokainen voi kerätä omalla tavallaan ja sitä, mikä kiinnostaa.

Esimerkiksi tulitikkuetikettien kerääminen on alkanut kiinnostaa uudelleen ja niille onkin tullut paljon kysyntää, samoin on käynyt rahoille ja mitaleille.

Tulevaisuudesta puhuttaessa ennustaminen on haasteellista, voi olla, että uudet sukupolvet keräävät enemmän kotisohvalla hyödyntäen sähköisiä välineitä. Toki sosiaaliset kontaktit ovat yksi keräilyn suola. Nuorisosastojen katoaminen ja uusien harrastajien kouluttamisen puute voivat näkyä harrastajien määrän vähenemisenä nopeastikin, mutta toisaalta pitää keksiä uusia ideoita ja tapoja toimia harrasteen ylläpitämiseksi.

Hyvinkään kerhon tapaan toimia Jari on ollut tyytyväinen. Matala kynnyks ja epävirallisuus ovat asioita, joita on kehitetty. Se on hyvä pohja kehittää ja ideoita uutta. Jarin mottoon: merkit kiertoon, on hyvä lopettaa tämä tarina. Jarin tavoittaa Hyvinkään kerhon kokouksista ja jos jäi avoimia kysymyksiä ja jotain hampaankoloon, niin ottakaa Jaria hihasta kiinni.

Kimmo Matinlassi

Hyvinkään Postimerkkikerho juhlii pienimuotoisesti tänäkin vuonna!

Juhlitaan sitä, että kerhon kotisivut täyttävät toukokuussa pyöreät 10 vuotta. Kotisivuilta löytyy yleisen kerhoinfon lisäksi tapahtumaluettelo, josta käy ilmi kerhoiltojen ajankohdat ja muun muassa kyseisen illan esitelmät ja muuta vastaavaa lisätietoa. Samoin ylläpidämme sinne niiden keräilytapahtumien tiedot, joihin osallistumme myyntilaatikoiden kera.

Ehkä kotisivujemme tärkein osio on MerkkiTori. Olemme vieneet sinne kaikki myyntilaatikoissamme olevat myyntikohteet ja paljon muita, jotka eivät kierrä myyntitapahtumissa. MerkkiTorilta löytyy yli 16 000 kerhon jäsenten myyntiin jättämää myyntikohdetta. Sivuilla on tähän mennessä vieraillut yli 787 000 kävijää ympäri

Suomea. Kaukaisimmat Nuorgamista ja Hangosta ja muutama Euroopasta. On myös ilahduttavaa, miten esimerkiksi Googlen postimerkki- ja muissa hauissa usein keulille nousee HyFila.fi-sivusto.

Normaalisti postitamme MerkkiTorilta tilatut tuotteet, mutta ne ovat myös noudettavissa kerhoiltoistamme tai pyrimme toimittamaan niitä suoraan myös lähikerhojen kerhoiltoihin tai muihin tapahtumiin.

Tulevan kevään aikana kehitämme sivustoa, jolloin esimerkiksi MerkkiTorin kohteiden katselu ja suurentaminen tulevat nykyistä helpommiksi.

Tuomo Riekkinen

MerkkiTori

[KERHON TUOTTEET](#)
[POSTIKORTIT](#)
[POSTIMERKIT](#)
[RAHAT JA MITALIT](#)
[KAIKKEA MUUTA](#)
[Tarjoustuotteet](#)
[Uusimmat tuotteet](#)

Torpalla tavattiin yhdeksännen kerran

Olemme kerhossamme mietineet viime vuosina, mitä teemme Torpan tavataan -tapahtuman kanssa. Jatkammeko vai unohtammeko koko jutun. Tänä vuonna teimme valmistelujamme toisin kuin aiemmin sillä ajatuksella, että paikalle saataisiin enemmän ihmisiä. Nyt jokin meni paremmin kohdalleen.

Paikalla oli alusta asti mukavasti väkeä ja ihmiset jaksoivat istua myyntipöytien äärellä ja etsiä haluamaansa. Kauppoja tehtiin ja eräät kauppiat sanoivat olevansa jopa erittäin tyytyväisiä myyntiinsä.

Arpojakin myytiin pessimististä etukäteisarviota enemmän. Arvonta suoritettiin juuri ennen huutokaupan alkua ja postituoreen Zeppelin-merkin voitti Anja Virta Hämeenlinnasta. Kaikki voitot on toimitettu asianomaisille.

Huutokaupassa oli runsaat sata kohdetta ja osin erittäin hyvää filateliaa ynnä muuta. Jostain syystä ihmiset kaikkosivat paikalta, kun huutokauppa käynnistyi. Tällä kertaa maksavia huutajia oli vain vähän toistakymmentä, eivätkä hekään oikein innostuneet hyvistäkin kohteista, vaikka meklarimme Esa Aaltonen parhaansa yritti. Jos myynti jää 27 prosenttiin, tulos on kelvoton. TL

Tämän vuoden Torpalla tavataan -myyntitapahtuma keräsi hyvin sekä myyjä että ostajia.

Myös kahvio veti hyvin, lähdössä Antero Lähteenmäki ja asiakkaana Kalle Pispä juttelemassa Soili Rättelin kanssa, takana häärää Rauha Paavola.

Piha oli täynnä autoja, huutokaupassa oli myynnissä monenmoista keräilytavaraa, ostajista vain oli pula.

Pauli Euroopan keräilymarkkinoilla

Pauli Ihmäki

Pohjois-Kyproksen keräily

Pohjois-Kyproksen on tunnustanut vain Turkki. 1970-luvun puolivälissä käydyin sodan jälkeen Kypros on ollut jaettu maa, jonka turvallisuutta YK:n joukot edelleen turvaavat. Tilanne on rauhallinen ja molemmat osapuolet haaveilevat yhdestä Kyproksen valtiosta aika pian. Autojen rekkaritkin ovat jo osittain valmistettu sinisin merkein. Saadaan nähdä. Usein nuo muutokset ovat aika hitaita.

Nicosiassa vyöhykkeeltä toiseen pääsee joustavasti passia vilauttamalla. Kreikan kielinen osa on paljon kehittyneempi, mutta turkkilaisella puolella rakennetaan kovasti, kun Turkista saarelle muutetaan. Turkin nykyhallinto ei kaikkia miellytä. Kun maan osat yhdistyvät, loppuu Pohjois-Kyproksen merkien tuotanto. Ne on kohtalaisen helppo kerätä historialliseksi kokoelmaksi.

Moni meistä on saanut TSS-Travelin matkamainoksia lehtien välissä. Olen seitsemällä matkalla ollut mukana, joten eivät ne ole humpuukia. Kolme matkaa on kohdistunut Pohjois-Kyprokselle, joten maan olot ja historia ovat kohtalaisen tuttuja asioita. Nicosia ja Famagusta sekä Kyrenia ovat kaupunkeina olleet minulle mielenkiintoisemmat.

Nicosiassa olen pari kertaa tavannut filatelikauppiaan **Ali Yapiciog-lun** (osoite: Büyükhane No: 23 Lefkosa / KKTC P.K. 372 Cirne). Hän on mitaleilla palkittu keräilijä, jolla on liikkeessään paljon sensuuripostia sota-ajoilta. Liike on historiallisessa kauppakeskuksessa, johon turistimatkan kävelyreitti osuu. Lähellä on myös toinen antiikkikauppa, missä on filateliaa, rahoja ja kortteja muun roinan joukossa.

Valitettavasti aika on aina ollut kortilla, ettei ole päässyt kunnolla kansioita tutkimaan. Ostokset Pohjois-Kyproksella ovat edullisia. Hotellit ovat hyviä tai tyydyttäviä ja ruoka

Ensipäivänkuori vuodelta 1978. Siinä on kolme Atatürkin merkkiä.

juomineen maukasta. Olemme rouskan kanssa olleet siellä vaateostoksilla, kun on ollut aikaa. Merkkivaatteet ovat pääosin feikkejä, mutta laadultaan silti hyviä.

Partioaiheinen maksimikortti vuodelta 1982 ja ensipäivänkuori vuodelta 1978. Siinä on kolme Atatürkin merkkiä. Hänen johdollaan Turkia uudistettiin 1920-luvulta lähtien rajus-

ti. Tämä nykyinen maan päämies tuntuu vievän maataan toiseen suuntaan.

Espanjan keräily

Espanja on iso maa ja sen filatelia on runsas. Ensimmäiset postimerkit julkaistiin 1850. Maan vanha pää on haastava keräilyalue. Tutkittavaa on todella riittävästi ja osa merkeistä on kalliita ja siksi vaikeasti saatavia.

Partioaiheinen maksimikortti vuodelta 1982.

Sensuroidun kortin sivukuvisa ovat Euroopan tunnetut fasistit: Hitler, Franco ja Mussolini.

Uutuuksia julkaistaan nykyvuosina aika runsaasti.

Postimerkkiliikkeitä on suurissa kaupungeissa, mutta ei enää Kanarian Las Palmasissa. Sikäläinen kerho on hiipunut eikä enää viikonloppuisin keräännytä joukoittain puistoihin merkkejä vaihtamaan.

Kiintoisa keräilyalue on Espanjan sisällissodan posti. Sota käynnistyi kesällä 1936. Se kesti kaksi vuotta ja kahdeksan kuukautta. Oikeistovoimat olivat tyytymättömiä tasavaltalaiseen hallintoon ja pelkäsivät kommunismia. Ne nostivat kapinalipun Marokossa. Se oli kenraalien kapina tasavaltaa vastaan. Espanjan sisällissotaa on sanottu toisen maailmansodan esinäytökseksi. Nationalisteja johtanut kenraali **Francisco Franco** sai tuekseen Hitlerin Saksan ja Mussolinin Italian. Tasavaltalaisia

tukivat Neuvostoliiton ja Meksikon ohella eri puolilta maailmaa tulleet vapaaehtoiset (kansainväliset prikaatit). Espanjan sisällissodassa testattiin uusinta sotateknologiaa ja hyökkäys-taktiikoita. Tasavallan puolella taisteli 225 suomalaista miestä, joista kaatui 67. Francon puolella taisteli 14 suomalaista, joista neljä kaatui.

Pitkää ja veristä sisällissotaa on myös filateelisesti tutkittu, koska aineistoa on ollut runsaasti. Yksityismerkkejä julkaistiin alueellisesti. Erilaisia sensuurileimoja ja lipukkeita oli paljon käytössä. Espanjassa on julkaistu sarja teoksia ajan filateliasta ja saksalaiset ovat hinnoitelleet käytössä olleet merkkijulkaisut. Voittaneen puolen aineistoa lieenee enemmän saatavilla. Postimuseossa on joitakin teoksia sota-ajan filateliasta ja tasavallan puolen merkkiluetteloita. Meillä

Merkit (punainen ja sininen) ovat Francon puolen julkaisuja ja ruskea päällepainama tasavallan seitsemättä vuotta juhlistava 1938.

Suomessa on joitakin Espanjan sisällissodan postia kerääviä. Suomalaisten sotilaiden kotiin lähettämiä kohteita uskoisin haviteltavan.

Franco hallitsi Espanjaa diktaattorin otteen kuolemaansa saakka 1975. Tosin viime vuodet hän oli vakavasti sairas. Hän säilyi hengissä attentaa-teista huolimatta, kunnes kuoli sairaana. Kuninkaaksi kruunattu **Juan Carlos I** palautti maahan parlamentaarisen demokratian.

Vuoden 1979 TUB-sarjan kehyksistä

Tavasforumissa 3/2018 kuvattiin vuoden 1979 TUB-sarjan kuvan kehyseroja. Merkkien kehys on painettu kullan värisellä painovärillä. Kultaväri reagoi muovissa oleviin pehmitteineisiin siten, että se muuttuu vihreäksi.

Kultaväri ja painovärit silloin kun

ne reagoivat muovin pehmitteisiin, leviävät pitkin paperia enempi tai vähempi epämääräisesti. Tämä leviäminen näkyy selvästi kuvissa – kehysviivat eivät ole teräväreunaisia. Asiaa selvitti Filatelistissa 2011 aitous-tajaa **Lauri Väättäin**.

Setelit avoimen filatelian kokoelman materiaalina

Avoimen filatelian luokan kokoelmassa tulee olla vähintään 50 prosenttia filateliaa. Loppumateriaali saa periaatteessa olla mitä vain, mikä kehyksiin mahtuu ja on aiheeseen sopivaa. Vapaus käyttää muutakin kuin vain filateliaa antaa mahdollisuuden syventää tarinaa entisestään, koska materiaalin valintamahdollisuudet ovat käytännössä rajattomat. Paljon käytetään postikortteja, kolikoita, mitaleita, seteleitä, nimikirjoituksia, kirjoja ei-filatelisessa mielessä (esimerkiksi lähettäjän tai vastaanottajan takia), valokuvia, etikettejä, lehtileikkeitä ja ties mitä muuta.

Tässä kirjoituksessa esittelen muutamia erilaisia tapoja käyttää seteleitä avoimen filatelian materiaalina. Seteleitä voi käyttää moninaisesti, esimerkiksi kuva-aiheen mukaan. Seteleissä on usein kuvattuna julkaisumaalle tärkeä henkilö tai paikka. Tällaisia seteleitä voi käyttää hyvin esimerkiksi henkilöistä tai historiasta kertovissa kokoelmissa. Henkilöstä kertovissa kokoelmissa setelin allekirjoituksia voi myös käyttää. Esimerkiksi Suomen presidenttiaiheisessa kokoelmassa voi käyttää seteleitä näissä molem-

Presidentti K. J. Ståhlberg kuvattuna 50 markan setelissä vuodelta 1977. Ylhäällä korvaava tähtiseteli ja alla harvinainen värivirheseteli.

missa tarkoituksessa, seteleistä löytyy usean presidenttimme allekirjoitus ja osa on saanut kuvansa seteliin.

Historiasta kertovassa kokoelmassa seteleitä voi käyttää myös julkaisumaan tai -ajankohdan takia. Esi-

Vuodesta 2015 ranskalainen Oberthur setelipaja on valmistanut aidolle setelipaperille 0 euron nimellisarvoisia matkamuistoseteleitä. Seteleissä on kuvattuna yleensä jokin nähtävyys tai vastaava. Vuonna 2017 Hyvinkään Rautatiemuseo julkaisi ensimmäisenä suomalaisena tällaisen setelin. Vuonna 2018 oli seteleitä valmistettu reilu tuhat erilaista. Seteleissä on turvallisuustekijät, kuten normaaleissa euroseteleissä. Ohessa kuvattuna Louhisaaren Kartanolinna ja DC-yhdistyksen teettämät setelit. Molemmat setelit ovat hyvin käyttökelpoisia kokoelmissa kuva-aiheensa puolesta. Molemmat sopivat esimerkiksi Mannerheim-kokoelmaan; toisessa synnyinkoti ja Mannerheim itse ja hänen sisarensa, toisessa Mannerheimin auto. Tosin näillä seteleillä merkittävyys ja harvinaisuus on vähäinen, koska ne ovat uusia ja ostettavissa melko helposti, mutta maltillisesti käytettyinä voivat auttaa jonkin aiheen eteenpäin viemistä.

Kirgistanin 50 somin seteli, jossa kuvattuna maan entinen hallitsija Kurmanžan Datka. Tämä seteli sopii esimerkiksi Kirgistanin tai Venäjän historiaa kuvaavaan kokoelmaan. Kuvan takia tämä seteli sopii myös esimerkiksi Mannerheim-kokoelmaan. Aasian matkallaan 1906–1908 Mannerheim tapasi Datkan ja otti hänestä valokuvan, jonka kopiosta setelin kuva on tehty.

Yhtenä historiallisena esimerkkinä myös Suomessa 1945/46 tapahtunut setelien leikkaus, jossa toinen puoli setelistä kävi arvostaan maksuvälineenä ja toinen puoli lainattiin valtiolle. Tuoreimpana esimerkkinä voisi käyttää esimerkiksi euroseteliä Sauli Niinistöä käsittelevässä kokoelmassa, koska valtionvarainministerinä **Sauli Niinistö** oli vuodenvaihteessa 2001/2002 ensimmäinen suomalainen henkilö, joka käytti euroja.

Valmistuspaikan tai materiaalin perusteella seteleitä voi myös käyttää. Esimerkiksi kaikki Suomen itsenäisyyden markkasetelit on valmistettu Tervakosken paperitehtaiden paperista, joten tehtaan historiaa käsittelevässä kokoelmassa voisi käyttää esimerkkinä seteliä. Nykyään osa seteleistä tehdään muovista, joten pitkälle vietyä muovinen seteli voisi sopia vaikka muovista tai jopa öljystä kertovaan kokoelmaan. Vantaalla valmistettiin seteleitä aikanaan Suomen setelipainossa markka-seteleitä, sittemmin Setec oy:ssä euroseteleitä, kunnes seteleiden valmistus Suomessa lopetettiin. Joten Suomessa valmistettua euroseteliä voisi käyttää esimerkiksi Vantaata käsittelevässä kokoelmassa.

Seteleissä on useita turvatekijöitä, kuten vesileimoja, hologrammeja ja turvalankoja. Näistä helpoimmin käytettävissä kokoelmassa ovat vesileimat. Kuten postimerkeissä myös seteleissä vesileimoja löytyy hankalissa asennoissa ja väärinpäin ynnä muuta sellaista. Joten perehtyminen

Suomen 5 markan seteli vuodelta 1922, josta ylempänä allekirjoittajana Kyösti Kallio. Setelin on suunnitellut Eliel Saarinen, joka oli mukana suunnittelemassa useita Suomen seteleitä. Myös postimerkkejä suunnitellut Signe Hammarsten-Jansson ja varsinkin muotoilijana tunnettu Tapio Wirkkala ovat suunnitelleet suomalaisia seteleitä.

merkinä mainittakoon vaikka sotien aikana ja jälkeen julkaistut setelit, niissä voi näkyä hurja inflaatio (Saksa ensimmäisen maailmansodan jälkeen)

tai ne voivat olla toisen osapuolen julkaisemia johtuen esimerkiksi setelipulasta (Suomen sisällissodan aikana Vaasassa Senaatin teettämät setelit).

Suomen 10 markan seteli vuodelta 1986. Seteliin on kuvattu juoksijalegenda Paavo Nurmi. Seteli sopii siis hyvin joko olympialaisia tai juoksua tai vastaavia käsitteleviin kokoelmiin. Seteli on kolmas esimerkki erilaisista korvaavista seteleistä – kirjaimista sarjanumeron edessä on luovuttu ja numerosarjalla 199-alkavat setelit ovat korvaavaa sarjaa.

niihin voi samalla tuoda mukanaan lisää harvinaisuutta.

Kuten kaikessa kokoelmassa käytettävässä materiaalissa, on muistettava nyrkkisääntö: mitä harvinaisempi kohde, sitä parempi se aina on kokoelmassa. Seteleissä harvinaisuutta tuovat toki vaikeasti saatavilla olevat setelit ja lisäksi kaikki virhepainamat ja erikoisuudet. Erilaisten harvinaisten vesileimaerojen lisäksi yksi esimerkki on korvaavat setelit.

Korvaavia seteleitä on käytetty korvaamaan seteleiden valmistusvaiheessa hylätyt setelit. Korvaavat setelit varustettiin aluksi tähdellä sarjanumeron perässä ja myöhemmin sarjanumeron alussa oleva kirjain kertoi setelin olevan korvaava. Myöhemmin, kun kirjaimista luovuttiin sarjanumeron alussa, kertoi tietyllä numerosarjalla alkava sarjanumero setelin olevan korvaava.

Kuten huomataan setelit ovat mielenkiintoisia, ja niiden avulla saa helposti lisätyä avoimen filatelian kokoelman tarinaan syvyyttä. Mahdollisuuksia on paljon ja vain mielikuvitus on rajana.

Heikki Virtanen

Kolme erilaista seteliä, joissa kuvattuna J. K. Paasikivi vuosilta 1955, 1963 ja 1980. Kaikki kolme seteliä ovat korvaavia seteleitä. Kahdessa ylemmässä tähti on osoituksena tästä ja alimmassa, vuoden 1980 setelissä tähti on poistunut ja I-sarjan setelit ovat korvaavia.

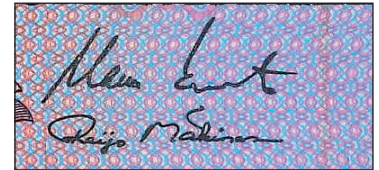
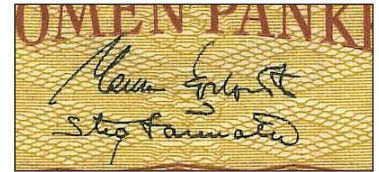

*Euroseteleiden sarjanumeron kirjain kertoo liikkeellelaskija maan. Suomessa liikkeelle lasketut setelit alkavat L-kirjaimella. Setelin etupuo-
lella keskellä sijaitsevassa tähdestä löytyy lisätietoja setelin valmistus-
paikasta. D-kirjaimella alkavat setelit on valmistettu Setec Oy:n toimesta Vantaalla.*

Suomen 1 markan ja 100 markan setelit vuosilta 1963 ja 1976. Kummassakin setelissä on Mauno Koivisto ylempänä allekirjoittajana. Koiviston allekirjoitus muuttui aikojen saatossa ja siitä tunnetaan kaksi eri versiota. Ylhäällä allekirjoitus, jota hän käytti 1960–1970 ja alempana uudempi, joka oli käytössä 1970–1980.

Joulunajan onnittelukortti kenraalille

Kirjakauppias **H.T. Bärlund** on aikoinaan julkaissut postikortin Kotkan Kalliosta, joka maisema monelle Tampere-korttien kerääjälle on ilmeisen tuttu. Kuvassa näkyy muun muassa komea Kotkapatsas, joka on yksi Tampereen suosittuja nähtävyyksiä. Pietarissa valettu muistomerkki on 1830-luvulta ja juhlistaa osaltaan Keisari **Aleksanteri I** vierailua Tampereella vuonna 1819. Kortin kuvassa lintu erottuu pienenä, mutta luonnossa sen siipien väli on 4,2 metriä.

Kortti – seuraavalla sivulla – on lähetetty Tampereelta joulukuussa 1900 Kenraali **Viktor Napoleon Procopé**lle Pietariin. Lähettäjä on Kenraalin veli, **Fredrik Vilhelm Procopé**, Tampereen pormestari 1867–1903.

Tuo aikoinaan Saksasta löytämäni postikortti johdatti mielenkiintoni tutkimaan vastaanottajan taustoja.

Wikipedia kertoo muun muassa: Victor Napoleon Procopé (5.5.1839 Mietoinen – 23.9.1906 Pietari) oli suomalainen sotilas, senaattori ja

Victor Napoleon Procopé.

ministerivaltiosihteeri. Hän valmistui Haminan kadettikoulusta 1857, luutnantti Jekaterinoslavin henkikrenatöörirykmentissä, eversti Permin jalkaväkirykmentin komentajana Turkin sodassa. Taisteli Suomen kaartinpataljoonan päällikkönä Balkanin taisteluissa.

Vaasan läänin (1884) ja Uudenmaan

läänin (1888) kuvernööri. Senaattori 1888–1891, siirto Pietariin ministerivaltiosihteerin virastoon 1892.

Vuodesta 1898 lähtien oli hänen tehtävinaan toimia ministerivaltiosihteerin sijaisena, esitellä Suomen asiat keisari-suurruhtinas Nikolai II:lle. Virassaan hän oli kaksi vuotta. Kun hän erosi vuonna 1900, hänet ylennettiin kenraalin arvoon. Siis samana vuonna, kuin kirjoituksen postikortti on tullut kenraalin käteen.

Procopé Suomen historiassa

Venäjän sotilaspiirien vaatimuksesta **Nikolai II** allekirjoitti helmikuun 15. päivänä helmikuun manifestin. Sen mukaan keisari saattoi ilman Suomen valtiopäivien suostumusta antaa sellaisia lakeja, jotka olivat Venäjälle ja Suomelle yhteisiä. Vuonna 1898 nimitetyn kenraalikuvernööri **Nikolai Bobrikovin** johdolla alkoi Suomessa niin sanottu ensimmäinen sortokausi.

Sortotoimenpiteet seurasivat toisiaan, ja Suomessa kansan parissa alettiin uskoa, että keisaria oli johdet-

tu harhaan. Ajateltiin, että jos keisari saisi oikean käsityksen suomalaisten lojaalisuudesta ja uskollisuudesta keisaria kohtaan, hän varmaan peruuttaisi manifestin.

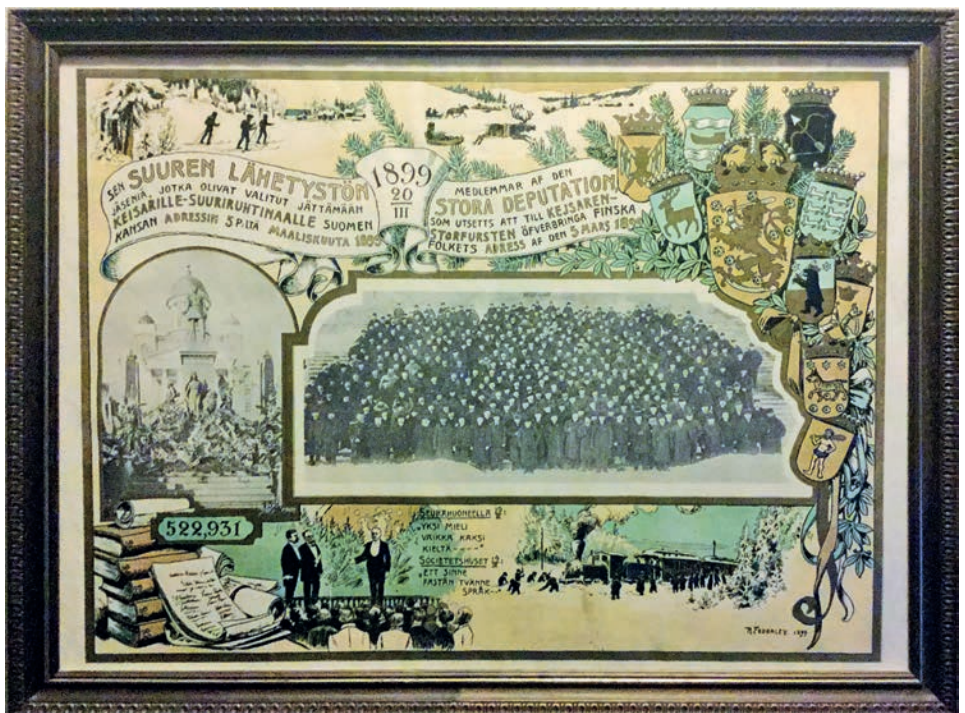
Päätettiin kerätä Suuri adressi, jonka allekirjoittikin 522 931 kansalaista kaikista kansan kerroksista. Suuri lähetystö lähti adressia viemään keisarille, mutta sai palata tyhjin toimin takaisin. Tässä vaiheessa tulee esiin kenraali Procopé ja hänen nimensä tuon ajan tapahtumaan.

Keisari ei päästänyt suurta lähetystöä puheilleen. Sen sijaan hän lähetti heitä vastaan kenraali Procopén, joka luki heille keisarin kirjelmän. Keisari vakuutti armollisesti, ettei ollut vihainen lähetystölle, vaan piti Suomen senaattia vastuullisena hankkeesta. Hän kehotti miehiä palaamaan kotiinsa ja toimittamaan anomuksensa kenraalikuvernööri Bobrikoville, joka sitten arvioisi olisiko keisarin tarpeen

Kortti on lähetetty Tampereelta joulukuussa 1900 kenraali Viktor Napoleon Procopélle Pietariin. Lähettäjä on kenraalin veli, Fredrik Vilhelm Procopé,

Suuren adressin ja lähetystön muistoksi teetettiin tauluja. Liki viidensadan edustajan kuvaus Nikolainkirkon portailla Senaatintorilla oli sinänsä näyttävä mielenosoitus. Kuvn taulu on kirpputorilöytö kotimme seinällä.

saada sitä lukeakseen.

Mainittakoon, että Suuren adressin asiakirjat tallennettiin Kansallisarkistoon. Kuitenkin heti vuonna 1901 levisi huhu, että ne aiotaankin siirtää Pietarin valtionarkistoon. Tuli tarve varmistaa, että edes kopiot säilyisivät Suomessa. Paperit tuli pikaisesti kirjoittaa puhtaaksi ja arkiston tutkijasali täyttyikin naisista, jotka käsin kopioivat asiakirjoja. Siirtoajatus kuitenkin raukesi senaattori **Constantin Linderin** toimesta ja nuo historiamme

dokumentit ovat edelleen nähtävissä Helsingissä.

Kenraali Victor Napoleon Procopé kuoli Pietarissa 23. syyskuuta 1906 palaamatta koskaan Suomeen.

Tuolloin olivat (14.8.1900 lähtien) ulkomaanliikenteessä käypiä vain venäläiset merkit. Lähetyksellä oleva punainen 3 kopeekan venäläinen merkki on liimattu korttiin huolellisesti, sen oikealle paikalleen. Kuitenkin on sen asento ylösalaisin, kuten sortokaudella oli usein tarkoituksella

toimittu. Toppa postimerkin sijoittelu on ollut niin sanotusti vahinko. Postina Venäjälle ja tässä tapauksessa vielä korkealle virkamiehelle, on kyllä ollut uskalias kannanotto veljelle suomalaisten kohtelusta?

Matti Parkkonen

Lähteet:

Minna Majala 'Kultakauden maanalainen vastarinta'

Wikipedia

Paikallishistoriaan liittyvä kortti – Viipurista Sortavalaan

Ohessa nähdään uudenvuodenkortti 1909. Se lähetettiin Viipurista 31.12.1908 Sortavalaan Herrasväki A ja K Tapiovaaralle. Myöhemmin tämä herrasväki vaikutti Hämeenlinnan ja Suomen kulttuuriin.

Tapiovaaran yksitoistalapsisesta perheestä tunnetuimpia ovat taiteilija Tapio, elokuvaohjaaja Nyrki ja sisustusarkkitehti Ilmari. Ylioppilaiksi he kirjoittivat Hämeenlinnan lyseosta.

Perheen isä oli metsänhoitaja **Kaarlo Juho Vihtori Tapiovaara** (1879–1959, ent. Karl Johan Victor Karlsson vuoteen 1904) ja äiti **Aino Aleksandra** (1886–1929 o.s. Rainio, ent. Grönroos). Metsänhoitaja oli kotoisin Tampereelta, missä hänen vanhemmillaan oli ruumisarkkuverstaas. Tapiovaarat olivat talonpoikaissukua Myrrö- ja Märri-nimiltä maataloilta Vilppulasta.

Perheen äiti oli maanviljelysneuvoksen tytär Heinjoelta Karjalan kannakselta, Pilppulan kartanon tytär. Naimisiin he menivät 29.10.1907 Viipurissa. Kaarlo ja Aino Tapiovaaran tie kulki Sortavalan ja Helsingin kautta Hämeenlinnaan kesällä 1918 isä Kaarlon saatua paikan läänin metsänhoidontarkastajana. Hämeenlinnassa Tapiovaarat asuivat Rauhankadun ja Hallituskadun kulmassa.

Aino-äiti oli taiteen ystävä ja kannusti lapsiaan taiteellisissa harrastuksissa. Kaarlo Tapiovaara oli Hämeen-

linnan ainoa porvari, joka kävi perheineen säännöllisesti kaupungin työväenteatterissa.

Perheen lapset ovat alla ikäjärjestyksessä, eri lähteissä tiedot hieman vaihtelevat: **Kaarlo Tapio**, 1908–82, taiteilija

Aino Tuulikki Ahtiala, 1909–2008, lastentarhanopettaja

Veikko Nyyrikki eli Nyrki, 1911–40, elokuvaohjaaja, kuoli talvisodassa Tolvajärvellä 29.2.

Juho Kalervo, 1913–79, ryijyntekijä, liikemies

Yrjö Ilmari, 1914–99, sisustusarkkitehti, designer, professori

Matti Antero, 1916–70, mainosmies, tehtaailija

Sirkka Tellervo Brotherus, 1917–2002, kotitalousopettaja, rouva

Väinö Pellervo, 1919–98, Alkon

paikallisjohtaja

Osmo Olavi, 1920–2000, keksijä
Helmi Mielikki eli Maija Douglas 1921–91, sairaanhoitaja, kreivitär

Panu Kaleva, 1924–44, koululainen, kaatui 20-vuotiaana jatkosodassa

Tapiovaarojen koti oli suomalaisuusaatteen leimaama, kalevalaissanallinen. Niinpä perheen kaikille lapsille annettiin kalevalaiset etunimet. Tiedot muun muassa Häme-Wiki.

Maailma nuorison ja opiskelijoiden festivaalit

Nuorison ja opiskelijoiden maailmanfestivaaliperinne alkoi toisen maailmansodan jälkitunnelmista. Marraskuussa 1945 kokoontui Lontoossa maailmannuorison konferenssi, joka päätti kutsua koolle maailman nuorison. Samassa konferenssissa perustettiin myös Demokraattisen Nuorison Maailmanliitto, WFDY. Maailman nuorison I festivaalit pidettiin Prahassa 20.7.–17.8.1947. Festivaalin tunnuksena oli ”Kansainvälisen ystävyyden ja jälleenrakentamisen avulla nuoriso rakentaa rauhaa”. Festivaaleihin osallistui 71 maasta 17 000 vierasta. SDNL:n edustajina Prahaan matkustivat **Viljo Laakso** ja **Greta Forss**. SDPL:n edustajana **Matti Lehmonen** ja ASS:ia **Ele Alenius** ja **Olga Gorin**. Suomen Nuorisojärjestöjen edustajisto, joka liittyi Demokraatti-

sen Nuorison Maailmanliiton jäseneksi v 1946 lähetti yhden edustajan.

II festivaalit Budapestissa 14.–28.8.1949. Festivaalin tunnus oli ”Nuoret, liitytkää yhteen! Eteenpäin pysyvän rauhan, demokratian, kansallisen riippumattomuuden ja kansojen paremman tulevaisuuden puolesta.”. Festivaalin järjestäjinä olivat Demokraattisen Nuorison Maailmanliitto (DNML) ja Kansainvälinen ylioppilaslaitto. Osanottajia oli kaikkiaan 11 000 90 maasta. Suomesta osallistui noin 50 henkeä.

III festivaalit pidettiin 5.–19.8.1951 Berliinissä. Osanottajia 26 000 festivaalivierasta 104 maasta. Suomesta osallistui noin 1100 henkeä.

IV festivaalit 2.–16.8.1953 Bukarestissa. Festivaalivetoisuus ”Me kaipaamme onnea. Me toivomme rauhan

ja ystävyyden voittoa, joka avaa meille tien valoisaan tulevaisuuteen. Kutsumme maailman nuoria yhdistämään voimansa, jotta...”. Osallistujia 30 000 ulkomaista vierasta 111 maasta. Suomen valtuuskunnan kokoonpano oli 2400 henkeä.

V festivaalit 31.7.–14.8.1955 Varsovassa. Osanottajia isäntäväen lisäksi noin 30 000 vierasta 114 maasta. Suomesta osallistui yli 2000 henkeä.

VI festivaalit 28.7.–11.8.1957 Moskovassa. Mukana oli 1000 järjestöä 136 maasta. Suomesta osallistui noin 2000 henkeä.

VII festivaalit 24.7.–4.8.1959 Wienissä. Osanottajia 18 000 nuorta 112 maasta. He edustivat 1000 eri järjestöä. Suomesta osallistui 600 henkeä.

Kuinka kiinnostuin aiheesta

Heikki Heino

Toisen maailmansodan päätyttyä saivat erilaiset rauhanliikkeet jalansijaa ympäri maailmaa. Neuvostoliiton vaikutusvalta lisääntyi varsinkin itäisessä Euroopassa. Eräs rauhanliikkeistä sai mahtipontisen nimen ’Maailman nuorison ja opiskelijoiden rauhan ja ystävyyden festivaalit’. Tässä esitellään festivaalien filateelistia antia.

Mutta miksi olen ryhtynyt keräämään Maailman nuorison ja opiskelijoiden kansainvälisten festivaalien merkkejä, leimoja ja muuta materiaalia? Festivaalikokoelman rakentaminen alkoi kohdallani vahingossa. Laadin ’Valkeakosken Sanomiin’ pienen jutun asiasta vuonna 1985 ja siitä se siten lähti.

Kun vuonna 1985 Moskovassa järjestettiin festivaalit, kirjoitin asiasta ’Valkeakosken Sanomiin’ pienen jutun. Tuolloin Valkeakosken postissa oli näyttelykehys, johon kuukausittain vaihdoin pienen postimerkkiesityksen jostakin aiheesta. Kun käsiini sattui muutamia festivaalikohteita, laadin

Tämän artikkelin kirjoittaminen aloitti festivaaleihin liittyvän filateelisen materiaalin keräämisen.

niistä 15-sivuisen esityksen. Kun seuraavana vuonna sain kutsun osallistua ystävyyskaupunkivierailulle Neuvostoliittoon Sokoliin päätin laajentaa kokoelmaa, sillä se oli esillä paikallisessa kulttuuripalatsissa järjestetyssä näyttelyssä.

Vuonna 1989 sain kutsun ystävyyskaupunkivierailulle Puolaan Jelenia-Goraan, jossa oli samalla kansallinen postimerkinäyttely. Laajensin jälleen kokoelmaani ja jopa käännätin tekstilaput paikalliselle kielelle. Vuosien saatossa mielenkiintoni näihin merk-

keihin on kasvanut ja olen huomannut, että niissä on runsaasti sekä filateelisesti että poliittisesti kiinnostavia kohteita.

Kokoelman materiaalihankinnoissa **Seppo Laaksosen** ja **Outi Karjalaisen** apu on ollut hyvin merkityksellinen.

Prahasta Varsovaan 1947–55

Tässä artikkelisarjassa esitellään eri festivaalien filateelista antia. Alun perin esitys on **Heikki Heinon** alustussarja, joka sisältää valtavasti kuvamateriaalia, josta vain pieni otos voidaan esittää lehden sivuilla. Aluksi käsitellään ensimmäiset viisi festivaalia: Praha 1947, Budapest 1949, Berliini 1951, Bukarest 1953 ja Varsova 1955.

Ensimmäiset festivaalit järjestettiin Prahassa vuonna 1947. Sen filateelinen anti oli melko niukka, ilmestyi vain kaksi postimerkkiä, erikoisleima sekä viestillinen ketjuleima. Ensimmäisille festivaaleille Suomi lähetti yhden edustajan.

Toiset festivaalit järjestettiin Budapestissa vuonna 1949. Niidenkin filateelinen anti oli melko niukka. Ilmestyi vain viisi postimerkkiä ja pienoisarkki sekä viestillinen ketjuleima ja erikoisleima. Festivaaleille lähetettiin Suomesta 50 hengen valtuuskunta. Pienoisarkissa on samat kuva-aiheet kuin postimerkeillä, mutta muunnetuin värein.

Kolmannet festivaalit järjestettiin Berliinissä vuonna 1951. Ensimmäisen kerran festivaalit huomioitiin myös muiden maiden postimerkeillä ja muutenkin filateelinen anti oli monipuolinen. Suomesta lähti festivaaleille peräti 1 100 henkilön valtuuskunta.

Berliinissä oli käytössä ainakin kolme ensipäivän leimasinta, jotka erottaa toisistaan tunnuskirjaimen avulla m, g ja b.

Romania julkaisi peräti kolme postimerkkiä Berliinin festivaalien kunniaksi. Ilmeisesti Romania tiesi, että seuraavat festivaalit ovat Buka-

Ensimmäisten festivaalien molemmat postimerkit leimattuna festivaalien erikoisleimalla. Leima oli käytössä koko festivaalien ajan 20. 7.–17.8.1947. Festivaalien logo viestillisessä ketjuleimassa. Myös tämä leima oli käytössä koko festivaalien ajan.

Festivaaleja varten julkaistut postimerkit, ne ilmestyivät myös pienoisarkissa, mutta muunnetuin värein. Alla viestillinen ketjuleima, jossa festivaalin nimi ja päivämäärät 14.–28.8.1949 ja festivaalin erikoisleima.

Romanian festivaalipostimerkit painettiin vesileimapaperille ja merkeistä tunnetaan myös ylösalaisia vesileimoja, jotka ovat kohtuullisen harvinaisia.

Festivaaleilla oli käytössä tietenkin erikoisleima, tässä se nähdään osakuvana Tshekkoslovakiaan osoitetulla kortilla. Leimausväri on violetti.

Suomeen lähetetty festivaalikortti erikoisleimalla. Leimausväri on musta. Romaniassa oli rahanuudistus 28.1.1952. Keskimmäisessä merkissä päällepainanta.

Pohjois-Koreakin julkaisi festivaalien erikoismerkin.

ta. Erikoisleimoja oli käytössä useita. Festivaalivieraita Suomesta oli paikalla 2 000 henkilöä.

Kuorella on myös festivaalien kirjeensulkija.

Varsovan festivaalien filateelinen anti oli runsas. Postimerkkien lisäksi ilmestyi pienoisarkkeja. Postimerkit julkaistiin myös hammastamattomina. Ensipäivänleimojakin oli useita.

Myös viestillinen koneleimaus oli käytössä.

Isäntämaan lisäksi vain Tshekkoslovakia ja Bulgaria julkaisivat Varsovan festivaalien kunniaksi postimerkin.

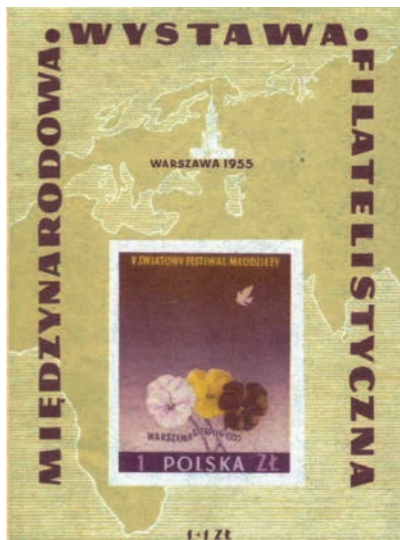

Varsovan festivaalien erikoismerkkejä ja -leimoja, kuorella on myös festivaalien kirjeensulkija.

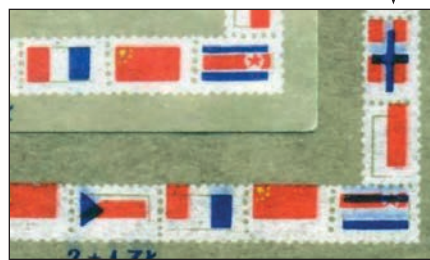
Puolassa ilmestyi suomenkielinen festivaaliopas. Festivaaleilta tuotiin matkamuistoina muun muassa liinoja, niitä on ainakin Hollolan kotiseutumuseossa.

Bulgaria julkaisi erikoismerkin Varsovan festivaaleille.

Postimerkkien lisäksi ilmestyi pienois-arkkeja. Huomaa oikeanpuoleisissa pienoisarkissa voimakas painovärin siirtymä.

Ensipäivänleimojakin oli useita. Ylemmän kuoren merkit ilmestyivät 13.7. ja alemman kuoren 2.7.1955. Merkit ilmestyivät myös hammastamattomina.

Toinen käytössä ollut festivaalien erikoisleima.

Myös viestillinen koneleimaus oli käytössä.

Matkamuistoliinoja Varsovan festivaaleilta. Ne on kuvattu Hollolan kotiseutumuseossa.

Isäntämaa Puolan lisäksi vain Tshekkoslovakia ja Bulgaria julkaisivat Varsovan festivaalien kunniaksi postimerkin. Kuvassa festivaalikuori Suomeen.

Riihimäen Postimerkkeilijöiden pikkujoulut

Riihimäen Postimerkkeilijät päätti 70-vuotisjuhlavuoden viettämällä pikkujouluja 15.12.2018 Riihimäellä Lehmusten Juhlatalossa. Tämä paikka soveltuikin erittäin hyvin noin 30 juhlijan käyttöön, toki enemmänkin juhlijoina olisi mahtunut mukaan.

Aiemmin Lehmushovina tunnettu rakennus on rakennettu 1911 Lasitehtaan johdon asuintaloksi. Joulun tunnelma ja henki oli hyvin läsnä sekä rakennuksessa että henkilökunnan iloisessa ja avuliaassa toiminnassa.

Ilta aloitettiin kohottamalla glögit mukavalle illalle. Tämän jälkeen jaettiin vuoden 2018 harrastepalkinto, jonka sai ansaitusti ties monenmerta kertaa peräkkäin **Reijo Myller**. Viime vuonna valittu vuoden filatelisti **Esa Aaltonen** oli valinnut seuraajakseen sensuurikokoelmalla ansioituneen **Reijo Tannerin**. Perinteen mukaan pokaali kiersi juhlijoiden ihailtavana tämän julkistuksen jälkeen.

Näiden juhllaisuuksien jälkeen pääsimme nauttimaan Juhlatalon emäntien loihtimista maukkaista ruoista. Pöytä notkui erilaisia perinteisiä jouluruokia eikä keuhut jääneet varmasti keneltäkään kuulematta, sen verran hyvin olivat antimet onnistuneet. Innokkaimmat julistivatkin jo, että täällä pidetään kerhon juhlat jatkossakin.

Paikalla olleet Pro Sodalitas -mitalin saajat Sebastian Vilja, Reijo Myller ja Esa Aaltonen.

Maittavan ruoan jälkeen oli 70-vuotisjuhlavuoden kunniaksi aika jakaa muutamia kerhon huomionsoituksia. Helmikuussa olleissa varsinaisissa juhlissa jaettiin Liiton myöntämät Pro Philatelia -mitalit sekä muutama kerhon oma mitali kerhon ulkopaikkakuntalaisille jäsenille ja yhteistyötahoille.

Kerhon pronssisen mitalin saivat: **Heikki Virtanen, Kari Bister, Matti Heiskanen, Reijo Lehtonen, Timo Salminen, Raimo Luukkala**

ja **Raimo Hämäläinen**. Hopeoidun pronssin saivat: **Jarmo Palkia, Kari Lindholm, Ilkka Laitinen, Anssi Forsblom, Eero Hellstén ja Mika Aaltonen**. Ensimmäistä kertaa jaettavan hopeamitalin saivat: Reijo Myller, Esa Aaltonen ja **Markku Koivunieni**.

Kerho mitalien lisäksi jaettiin uutta Pro Sodalitas -kerhoansiomerkkiä. Vuonna 2018 Liitto lanseerasi kerhojen toiveesta uuden ansiomerkin, joka ei edellytä suuri filateelisia ansioita,

Paikalla olleet kerhomitalien saajat yhteiskuvassa: Esa Aaltonen, Markku Koivuniemi, Reijo Myller, Ilkka Laitinen, Anssi Forsblom, Kari Lindholm, Matti Heiskanen, Heikki Virtanen, Jarmo Palkia ja Kari Bister.

vaan se voidaan jakaa kerhoansioista. Riihimäen kerho oli yksi ensimmäisistä kyseisen ansiomerkin hakijoista. Pro Sodalitas -kerhoansiomerkkiä on kolmen tasoista – pronssi, hopea ja kulta. Pronssinen ansiomerkki vaatii vähintään 10 vuoden yhtäjaksoista aktiivista toimintaa kerhossa, hopea vähintään 20 vuotta ja kultainen vähintään 30 vuoden toimintaa.

Riihimäellä anottiin ensimmäisessä aallossa vain kultaisia ansiomerkkejä ja niitä Liitto oli myöntänyt seuraaville henkilöille: **Esko Tapaila**, Esa Aaltonen, Reijo Myller, **Sebastian Vilja**, **Veikko Itkonen**, Eero Hellstén ja **Pentti Karvinen**.

Huomionosoitusten jaon jälkeen nautittiin kahvit aveceineen ja nautittiin mukavasta yhdessäolosta iloisissa merkeissä.

Heikki Virtanen
Kuvat **Reijo Myller**
ja **Annika Söderblom**

Jarmo Palkia saa hopeoidun pronssisen kerhomitalin puheenjohtaja Heikki Virtasen ja varapuheenjohtaja Kari Lindholmin jakaessa mitaleita.

Maaliskuun 3. ilmestyvissä japanilaista sarjakuvaa mukailevan mangattyylin postimerkeissä tyttö laulaa karaokea ja poika syö sushia. Reima Mäkisen 'Kaikuja Japanista' 10 merkin arkissa on kaksi ulkomaan ikimerkkiä.

Tulevia tapahtumia

Postimerkin päivä

HÄMEENLINNA: torstaina 14.2. kauppakeskus Goodman

HYVINKÄÄ: perjantaina 15.2. 2019 kello 9–16 Citymarketin aulassa kauppakeskus Willassa

Helmikuu 2019

TAMPERE: Transit – rajapostia -näyttely 8.2.2019–5.1.2020, Postimuseo, Vapriikki, Tampere. HÄMEENLINNA: Antiikki-, taide- ja keräilymessut la-su 23.–24.2. klo 10–16 Lyseon koulu, Lukiokatu 6–8

Maaliskuu 2019

RIIHIMÄKI: Riihimäen keräilytapahtuma sunnuntaina 24.3. kello 10–15, Riihimäen kerhotalo, Torikatu 3.

Vapaa pääsy. Pöytävaraukset Reijo Myller, puhelin 040 721 7709, sähköposti reijo.myller@suomi24.fi

JOENSUU: Alueellinen Joensuu 2019 -näyttely 30.–31.3.2019.

Huhtikuu 2019

TAMPERE: Kansallinen TamCollect 2019 -näyttely, 12.–14.4.2019 Pirkkahalli.

FORSSA: Keräilytapahtuma pääsiäislauantai 20.4. klo 9–15 Järjestöjentalo, Kuhalankatu 17.

Kesäkuu 2019

IITTALA: Suvikortin päivä lauantai 8.6.

Tavastforum-kerhojen yhteystiedot

Sinä arvoisa lukija, keräilijä! Mikäli keräät postimerkkejä, postileimoja, erikoisleimoja, postikortteja, ensipäivän kuoria, jotain aihetta tai jotain maata tai jotain muuta alaan liittyvää, tervetuloa Suomen Filatelistiliiton jäsenkerhojen toimintaan: ota yhteyttä kerhojen yhteyshenkilöihin.

Kerhot kokoontuvat säännöllisesti, kokoukset ovat mukavia ja viihdyttäviä, niissä voi tehdä edullisia hankintoja tai päästä vaihtokappaleista eroon.

Kokousten ja muun ohjelman päivämäärät ovat kerhojen yhteisen Tavastforum-lehden kerhosivulla ja tapahtumakalenterissa. Useimmilla kerhoilla on myös omat nettisivut Suomen Filatelistiliiton sivustoilla. Ohessa Tavastforum-lehteä julkaisevien kerhojen yhteystiedot: puhelinnumero ja/tai sähköpostiosoite.

FORSSAN FILATELISTIKERHO

Puheenjohtaja Kari Tapola
puh. 040 503 5675

s-posti kari.tapola@skystar.fi

Varapuheenjohtaja Olli Saarinen

s-posti ollisaarinen@elisanet.fi

Sihteeri/jäsenasiat Jukka Kivistö

050 650 11,

s-posti jukkaikivisto@gmail.com

HYVINKÄÄN POSTIMERKKIKERHO

Puheenjohtaja Jari Lärka

040 525 2162,

s-posti jari.larka@vantaa.fi

Varapuheenjohtaja Antti Heinonsalo

0400 709 912

s-posti antti@ah-hifisystems.fi

Sihteeri/jäsenasiat Kimmo Matinlassi

040 755 3711,

s-posti kimmo.matinlassi@altiacorporation.com

HÄMEENLINNAN POSTIMERKKIKERHO

Puheenjohtaja Timo Lilja

040 744 5049,

s-posti timo.lilja@pp.inet.fi

Sihteeri Asko Tyvelä 0400 879 680

s-posti tyvela@kolumbus.fi

Kerhomestari Kalle Pispä

040 724 7329,

s-posti kalle.pispa@luukku.com

JANAKKALAN POSTIMERKKIKERHO

Puheenjohtaja Kari Bister

040 750 5250

bister.kari@gmail.com

Varapuheenjohtaja Raija Takamäki

050 347 9682,

s-posti raija.takamaki@gmail.com

Sihteeri Raija Takamäki

RIIHIMÄEN POSTIMERKKIILIJÄT

Puheenjohtaja Heikki Virtanen

044 536 2097,

s-posti pikkuhessu82@gmail.com

Varapuheenjohtaja Kari Lindholm

040 755 4340,

s-posti kari.lindholm@luukku.com

Kerhon yhteyshenkilö

Markku Koivuniemi 040 723 5562

TOIJALAN POSTIMERKKIILIJÄT

Puheenjohtaja Tomi Nieminen

s-posti

postia@toijalanpostimerkkeilijat.fi

Varapuheenjohtaja Veli Peltonen

VALKEAKOSKEN FILATELISTIT

Puheenjohtaja Heikki Heino

040 779 8416

Sihteeri Kari Peltola

0400 697 998,

s-posti isannointipeltola@pp.inet.fi

Maaliskuun 3. ilmestyy kaksi Virpi Pekkalan suunnittelemaa pääsiäispostimerkkiä.

Yhdessä hyvä tulee

Tule ja tuo perheesiikin OP Etelä-Hämeen asiakkaaksi paikalliseen, suomalaiseen, vakavaraiseen pankkiin.

Meillä asioit juuri sinulle sopivalla tavalla;
verkossa, mobiilissa tai konttoreissamme
Hattulassa, Hämeenlinnassa,
Lopella tai Riihimäellä.

Omistaja-asiakkaillemme
tarjoamme runsaasti
etuja!

Varaa aika tapaamiseen verkosta op.fi/etela-hame
tai soita meille p. 010 2549 001.
Tervetuloa!

op.fi/etela-hame

OP Etelä-Häme

